

Гливенко В.В.

Чернігівський державний інститут економіки і управління

ДО МЕТОДИКИ ОЦІНКИ ПРИПЛОДУ ОСНОВНОГО МОЛОЧНОГО СТАДА

Основним дискусійним питанням при обчисленні собівартості продукції основного молочного стада є розподіл витрат між молоком та приплодом. Методика розподілу цих витрат пройшла певну еволюцію до нинішнього часу. Так, найбільшого практичного застосування спочатку знайшла методика, згідно якій одна голова приплоду по вартості прирівнювалась до 1 ц молока. З 1970 року застосовувалась інша методика – 1 голова приплоду прирівнювалась до 1,5 ц молока. З 1987 року застосовувалась методика, заснована на розподілі витрат між молоком і приплодом згідно обмінної енергії кормів. Ця методика передбачала віднесення 90% витрат на молоко і 10% - на приплід. В сучасний період (з 1996 року) застосовується методика, згідно якої вартість 1 голови приплоду прирівнюється до вартості 60 кормо-днів.

Різні підходи до оцінки приплоду дають результати, що суттєво відрізняються. Методики, що ґрунтуються на визначенні вартості приплоду на підставі переведення приплоду у молоко дають результати нижчі, ніж методика, що заснована на визначенні вартості кормо-дня.

Оцінка приплоду через вартість 60 кормо-днів утримання корови заснована на тому, що, як правило, корова до отелення 60 днів не доїться, тобто знаходиться у сухостійному періоді. Якщо розглядати собівартість 1 кг живої маси приплоду, яка визначена за різними методиками, то, найбільш реальною є оцінка по вартості 60 кормо-днів. В той же час і ця методика не є повністю досконалою. Оцінка приплоду суттєво залежить від вартості кормо-дня, на яку впливають ряд факторів, а саме:

- собівартість кормів;
- кількість спожитих на протязі року кормів;

- структура кормових раціонів;
- вартість основних засобів, що використовуються при виробництві молока;
- рівень оплати праці майстрів машинного доїння.

Крім того слід враховувати, що при різних рівнях годівлі тварин, середня маса приплоду відрізняється несуттєво.

Це спонукає до пошуку інших способів оцінки приплоду, які б не призводили до значних відхилень собівартості живої маси приплоду по господарствах, та були простими у застосуванні.

Аналізуючи дані господарств та літературних джерел ми дійшли висновку, що різні методи оцінки дають різні результати, що суттєво відрізняються. Суттєво відрізняється оцінка приплоду за однаковими методами і у різних господарствах. Такий стан оцінки не дозволяє реально оцінювати роботу центрів відповідальності, тому що на результати значно впливає як метод оцінки так і ефективність роботи інших центрів відповідальності. Крім того, стають недостатньо порівнянними результати роботи центрів відповідальності по виробництву молока та продукції вирощування великої рогатої худоби різних господарств.

Для ліквідації цього недоліку ми пропонуємо оприбутковувати приплід від корів за договірними (ринковими) цінами, які мають незначні коливання в межах регіону. Для визначення ринкових цін необхідно проводити їх моніторинг як по регіонах, так і по країні в цілому та публікувати, як мінімум, один раз у квартал. При відсутності даних про ціни на молодняк худоби у віці 20 днів (вік передачі молодняку з молочної ферми) за договірну ціну можна взяти подвійну ціну на худобу для забою середньої вгодованості, що більш реально відображає витрати на молодняк такого віку.

Опубліковано: Гливенко В.В. До методики оцінки приплоду основного молочного стада // Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції “Наука і освіта-2002”. - Том 8. Економіка. - Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2002. - С. 41-42. - 0,1 д.а.